

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.45.151/2024/6.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Katalin a tanács elnöke

Dr. Kovács András előadó bíró

Dr. Bérces Nóra bíró

Dr. Sugár Tamás bíró

Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: Generál Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd: dr. Generál Ivett)
(felperesi képviselő címe)

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala
(alperes címe)

Az alperes képviselője: Mádainé dr. Kovács Judit kamarai jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozattal szemben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálattal támadott határozat: Fővárosi Törvényszék 102.K.700.240/2024/9.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 102.K.700.240/2024/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen további perorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a részére 2010-ben ... megállapított öregségi nyugellátás folyósítása mellett tovább dolgozott, majd 2015. október 7-én áttelepült Magyarországra és biztosítási jogviszonyt keletkeztető munkaviszonyt létesített. A felperes 2020. december 30-án öregségi nyugdíj megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő az alperesnél a társadalombiztosítás nyugellátásáról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) és a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között létrejött és az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) alapján.

A kérelmet az alperes a 2021. október 6-án kelt ... számú határozatával elutasította (a továbbiakban: elutasító határozat), mert nem nyert bizonyítást, hogy a felperes életvitelszerűen lakik a magyarországi lakcímet igazoló hatósági igazolványban feltüntetett lakcímen.

[2] A felperes az elutasító határozat elleni felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amely alapján lefolytatott eljárásban az alperes megállapította, hogy a felperes életvitelszerűen a nyilvántartott lakcímen él, ezért a 2023. augusztus 30-án hozott iktatószámú, ügyszámú határozatával (a továbbiakban: alaphatározat) az elutasító határozatát saját hatáskörben eljárva visszavonta, és a felperes részére 2022. április 28-tól kezdődően havi 32.865 forint öregségi nyugdíjat állapított meg. Megállapította, hogy a felperes külföldi nyugellátása 2020. december 31-én megszűntetésre került; a felperes 40 év 61 nap szolgálati idővel rendelkezik, amelyből 39 év 69 napot ..., míg 357 napot Magyarországon szerzett. A nyugdíj összegét a felperes 2017-2018. évi átlagkeresetét alapul véve, ezen átlagkereset 78,5 %-ában állapította meg. Az alperes határozatát az Egyezmény 5. cikk (1) bekezdésére, a Tny. 18. §, 21. §, a 22. §, 39. § határozatban hivatkozott rendelkezéseire és a 2. számú mellékletére, valamint a Tny. végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet beidézett rendelkezéseire alapította.

[3] A felperes az alperes alaphatározata ellen előterjesztett keresetében az öregségi nyugdíj folyósításának időpontjának, a figyelembe vehető szolgálati idők mértékének, valamint a megállapított nyugdíj összegének felülvizsgálatát kérte.

[4] Az alperes a felperes keresetét, valamint az ügy iratait védiratával megküldte a Fővárosi Törvényszék részére, amelyben jelezte, hogy a felülvizsgálati kérelem alapján az alaphatározat saját hatáskörben történő felülvizsgálata indokolt, ezért a nyugellátás újra megállapítására irányuló eljárást megindította. A Fővárosi Törvényszék a 102.K.703.994/2023/3. számú végzésével a peres eljárást az alperes által a jogsérelem orvoslása érdekében indított közigazgatási eljárás befejezéséig felfüggesztette a közigazgatási perrendtartásról szóló (a továbbiakban: Kp.) 83. §-a alapján.

[5] Ezt követően az alperes a felperes öregségi nyugdíját a 2023. december 20-án a Tny. 80. § (1a) bekezdés a) pontja alkalmazásával meghozott a iktatószámú, ... ügyszámú határozatával (a továbbiakban: újramegállapító határozat) 2021. január 1-jétől havi 30.245 forintban újra megállapította. A nyugdíjbiztosítás központi nyilvántartásában található adatok, valamint a felperes által benyújtott okiratok alapján, és az Egyezmény 5. cikk (1) bekezdése alkalmazásával megállapította, hogy a felperes Magyarországon 357 nap szolgálati idővel rendelkezik, amelyből a nyugdíj összegének megállapításánál 119 nap vehető figyelembe. A felperes ... szerzett jogosultság és nyugdíj összegének szempontjából figyelembe vehető szolgálati ideje 39 év 69 nap, azaz összesen 40 év 61 nap szolgálati időt szerzett, amelyből a nyugdíj összegének megállapításánál 39 év 188 nap vehető figyelembe. A felperes átlagkeresetének összegét a 2017-2018. évek alapján, az Egyezmény 9. cikk (4) bekezdésére, a Tny. 22. § (1), (2), (4), (6), (7), (9) és (10) bekezdésére, az 1995. évi CXVII. törvény 29. § (3) bekezdésére, valamint a Tnyr. 15. §-ára, 16. §-ára és a 2. számú mellékletére utalással 38.523 forintban határozta meg, a nyugdíj összegének megállapításánál a Tny. 22. § (10) bekezdését és 20. § (2) bekezdését vette figyelembe, így a nyugdíj összegét a havi átlagkereset 78,5 %-ában, 30.245 forintban állapította meg.

[6] A Fővárosi Törvényszék az újramegállapító határozat meghozataláról szóló alperesi értesítést követően a felfüggesztett peres eljárás folytatását rendelte el a 102.K.703.994/2023/6. számú végzésével. A bíróság felhívására, mivel alperes a keresetében felvetett jogsérelmet nem orvosolta, a felperes a keresetét az újramegállapító határozatra is kiterjesztette. A felperes a nyugellátást újra megállapító alperesi határozat ellen is nyújtott be keresetét, amelyet az alaphatározat elleni keresete folytán folyamatban lévő üggyhez kért egyesíteni.

A kereset és a védírat

[7] A felperes kiterjesztett keresetében elsődlegesen az újramegállapító határozat megváltoztatását, másodlagosan annak megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. §-a és 76. §-a, továbbá a Tny. 18. § (1), (2a), (2a) bekezdései, 20. §-a, 22. §-a, 64. § (1)-(2) bekezdései, valamint a 80. §-a alperes általi megsértése miatt.

[8] Kifogásolta, hogy annak ellenére, hogy Magyarországon 2014. április 1. és 2018. december 3. közötti időben szolgálati időt szerzett, az alperes mindösszesen 357 napot ismert el. Az alperes számítása vélhetően hibás, mivel az újramegállapító határozatban összesen 40 év 61 nap szolgálati idő került elszámolásra, amit állítólag az illetékes ukrán szerv is visszaigazolt. Sérelmezte azt is, hogy az alperes csak a 2017-2018. évre állapította meg 41.865 forintban az átlagkeresetét, ami alapján a nyugdíj mértéke az elismert szolgálati idő hosszához képest egyrészt rendkívül alacsony, másrészt ellentmondásos, hogy a nyugdíj mértéknél figyelembe vehető idő az elismert szolgálati idővel nem azonos mértékű. Ennek indokolását az újramegállapító határozat nem tartalmazza. A határozat hiányos azért is, mert nem tartalmaz tételes és táblázatos kimutatást az évenként meghatározott béridőszakra járó ellátási alap- és az osztószám vonatkozásában, holott azt 1974. évig visszamenőleg le kellett volna vezetni. A felperes kiemelte, hogy aktív korában 8 órás munkakörben dolgozott, így nyilvánvalóan magasabb átlagjövedelemmel rendelkezett, erre vonatkozó adatok viszont nem kerültek beszerzésre és azokat a határozat sem tartalmazza. Az alperes csak a felperes Magyarországon megszerzett, részmunkaidős keresetét vette figyelembe, teljesen figyelmen kívül hagyva a 40 év 61 napra járó szolgálati idő alatt megszerzett átlagkeresetét, vagyis úgy tekintette, mintha a felperes ezen időszakban nem is dolgozott volna, amivel megsértette az Egyezmény 5. cikk (1) bekezdését és a Tnyr. 14. § (10) bekezdését. A Tny. 80. § (1) bekezdésére utalással a felperes azt is kifogásolta, hogy az alperes az öregségi nyugdíjat csak 2022. április 28-tól 2023. szeptember 30-ig állapította meg visszamenőlegesen, holott a felperes a megállapítás iránti kérelmét 2020. december 30-án nyújtotta be. Az alperes nem adta indokát annak, hogy miért ezen időpontot vette a nyugdíj kezdő napjaként, mint ahogy azt sem, hogy a Tny. 80. § (1) bekezdését miért nem alkalmazta.

[9] Az alperes a 2024. március 19-én kelt védírat-kiegészítésében a kereset elutasítását kérte határozatában foglalt ténybeli és jogi indokait fenntartva.

A bíróság ítélete

[10] A Fővárosi Törvényszék az alperes 2023. december 20-án kelt iktatószámú (... ügyszámú) alaphatározatát, és a 2023. augusztus 30-án kelt ... iktatószámú (... ügyszámú) újramegállapító határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

[11] Kifejtette, hogy az ügyfelek iratok megismeréséhez fűződő jogát az Ákr. az iratbetekintési jog deklarálásával biztosítja, amelynek értelmében az ügyfél nemcsak az eljárás folyamatban léte alatt, hanem annak lezárultát követően is betekinthez az ügyben keletkezett iratokba. Ebből következően az alperesnek az ukrán társszerv adatszolgáltatását

nem kellett megküldenie a felperes részére, ugyanakkor az alperest – bizonyíték beszerzése esetén – értesítési kötelezettség terheli, melynek célja az, hogy a bizonyítékot az ügyfél az iratbetekintési jogával élve megismerhesse. Megállapítható volt, hogy az alperes nem tett eleget az Ákr. 76 §-ában foglalt kötelezettségének, ezzel megfosztva a felperest annak mérlegelésétől, hogy iratbetekintési jogával élni kíván-e.

[12] Az alperes a keresetlevélben állítottak orvoslása érdekében indított új eljárásban hozott határozata az alaphatározathoz viszonyítva kizárólag az ellátás megállapításának kezdő időpontját illetően volt kedvezőbb a felperesre nézve, a nyugdíj összegét azonban a korábbiakhoz képest ugyanazon jogszabályi alapokon alacsonyabb összegben állapította meg. Az alperesnek – amennyiben a keresetben állított jogsérelmet kívánta orvosolni – a határozatában választ kellett volna adnia a keresetlevélben felvetett valamennyi kérdésre, így indokolnia kellett volna azt is, hogy a felperes által hivatkozott Egyezmény 5. cikk (1) bekezdése, a Tny. 80. §-a és a Tnyr. 14. § (10) bekezdése miért nem volt alkalmazható, figyelemmel az Egyezmény 2. cikkében meghatározott alapelvre is. Ennek megfelelően az alperesnek konkrét jogszabályi hivatkozással ki kellett volna térnie arra, hogy az átlagkereset magyar jogszabályok alapján történt megállapításakor miért hagyta figyelmen kívül az ukrán szolgálati idő alatt megszerzett átlagkeresetet, annak ellenére, hogy az ... szerzett biztosítási jogviszonyt szolgálati időként elismerte, illetőleg ezen időszak alapján öregségi nyugellátást mi okból nem állapított meg.

[13] A bíróság rögzítette, hogy az alperes határozatából – pontos jogszabályi hivatkozás hiányában - nem derült ki az sem, hogy a havi átlagkereset meghatározása miért kizárólag a 2017-2018-as évek alapján történt. Ezen túl az alperes által elismert 2017-2018. évekhez képest a határozatban hivatkozott Tny. 22. § (1) bekezdése 1988. évtől kezdődően rendelte számítani a nyugdíj összegét, amelyre tekintettel az alperesi határozat indokolása hiányos és ellentmondásos.

[14] Az alperes határozatában nem adta jogszabályi előírással alátámasztott indokát annak sem, hogy az ellátás folyósításának kezdőnapját miért 2021. január 1. napján állapította meg, annak ellenére, hogy a felperes 2020. december 30-án terjesztette elő a kérelmét.

[15] Mivel az alperes nem vette figyelembe a döntése meghozatalakor a felperes keresetében hivatkozott jogszabályokat, e mulasztásból következően a bíróságnak a tényállás feltáratlan voltát is meg kellett állapítania. Az alperes oly mértékben sértette meg a felperes keresetében hivatkozott eljárási kötelezettségeit, amely miatt az ügy az érdemi felülvizsgálatra alkalmatlan volt, és a kúriai joggyakorlatra is figyelemmel a perben nem volt orvosolható. A megismételt eljárásra előírta az alperes számára, hogy teljeskörűen tegyen eleget a tényállás feltárási és indokolási kötelezettségének, az esetlegesen beszerzett bizonyítékok megtekintésének lehetőségéről értesítse a felperest, majd a meghozott határozatában részletesen, jogszabályi hivatkozásokkal is alátámasztva indokolja meg döntését, kitérve az ügyben – álláspontja szerint – nem alkalmazható jogszabályokra is, részletesen ismertetve annak indokát is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[16] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[17] Álláspontja szerint a bíróság a jogerős ítélet [1] bekezdésében valótlanul és iratellenesen rögzíti, hogy a felperes a magyarországi nyugdíjkorhatárának betöltéséig, azaz

2019. szeptember 13-ig biztosítási jogviszonyt keletkeztető jogviszonyt létesített, mert sem a jelen eljárásban, de az ezt megelőző adategyeztetési eljárásban sem merült fel erre vonatkozó adat. Iratellenes a [4] bekezdésben annak rögzítése is, hogy az elutasító határozat elsődleges indoka az volt, hogy a kérelem elbírálására nem a magyar szerv jogosult. A bíróság az alaphatározat ismertetésekor elmulasztotta az abban hivatkozott Egyezményt és annak végrehajtási rendeletét feltüntetni, holott az alperes ezekre alapozta elsődlegesen a döntését. A [8] bekezdésben iratellenesen idézte az újramegállapító határozatban elismert szolgálati időket, továbbá pontatlanul ismertette a [9] bekezdésben a felperesi keresetet.

[18] Az alperes utalt arra, hogy a jogerős ítéletben hivatkozott 1/2011. (V.9.) KK vélemény szerint a bíróság elsősorban azt vizsgálja, hogy a határozat megfelel-e az anyagi jogszabályoknak és eljárási jogszabálysértés miatt csak akkor van helye hatályon kívül helyezésnek, ha az eljárási jogszabálysértés a döntés érdemére is kihatott. Ezzel szemben a bíróság úgy állapította meg a tényállás-tisztázási és indokolási kötelezettség elmulasztását, hogy mellőzte az anyagi jogszabályoknak való megfelelés vizsgálatát.

[19] Azt is tévesen állapította meg a bíróság a jogerős ítélet a [34] bekezdésben, hogy az Egyezmény 5. cikk (1) bekezdését nem alkalmazta az újra megállapításkor. Kifogásolta, hogy az Egyezmény 9. cikkét nem idézte a bíróság, ugyanakkor a felperes által tévesen hivatkozott Tnyr. 14. § (10) bekezdését feltüntette. Az Egyezmény 9. cikk (4) bekezdése alapján azon személyeknél, akik esetében a fogadó állam területén szerzett valós jövedelmi adat áll rendelkezésre, akkor nem fiktív, becsléssel megállapított szakmai átlagkereset alapulvételét írja elő az Egyezmény. Tovább dolgozó személyek esetében a Tny. 22. §-a alapján kell elvégezni az átlagkereset számítását. Külföldön szerzett jövedelem nem képez járulékalapot és így bevételt a magyar Nyugdíjjárulék Alap számára, ezért átlagkereset számítás alapjául sem szolgálhat.

[20] Az alperes álláspontja szerint az ügy érdemi elbírálására kiható eljárási szabály megsértése az Ákr. 76. §-a szerinti értesítés esetében nem áll fenn, mert annak célja a további bizonyítási indítvány előterjesztése lehetőségének a biztosítása. Mivel a felperes ... nyugdíjas volt, így a megszerzett szolgálati ideje ismert volt előtte. Ezen adatszolgáltatással szemben bizonyítás felvételére, a külföldi adatszolgáltatás módosítására az alperesnek nincs lehetősége. Tévesen és iratellenesen jutott a bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes a döntés érdemére kihatóan nem tett eleget az Ákr. 62. §-a, valamint a 81. § (1) bekezdése szerinti eljárási kötelezettségeinek, mivel az alperes határozata teljeskörűen tartalmazta a releváns tényállást, valamint a döntés alapjául szolgáló jogszabályhelyeket.

[21] Hivatkozott a Kúria Kfv.37.121/2022/8. számú határozatában az Ákr. 115. §-ával összefüggésben kifejtettekre, miszerint a kereset nyomán indult felülvizsgálat nem jogorvoslati eljárás, hanem „a közigazgatási per megindításához (mint jogorvoslati eljáráshoz) kapcsolódó önkorrekciós lehetőség”. A döntés-felülvizsgálat során az eljáró közigazgatási szervet a keresetlevélben megjelölt jogszabálysértések nem kötik. Ebből következően a jogerős ítélet megállapítása, amely szerint „az alperes nem vette figyelembe a döntése meghozatalakor a felperes keresetében hivatkozott jogszabályokat”, téves és jogszabálysértő.

[22] Az alperes helyesen alkalmazta az Egyezmény és a vonatkozó magyar jogszabályok rendelkezéseit a felperes nyugdíja összegének meghatározásakor.

[23] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[24] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott az alábbiak szerint.

[25] A Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése és a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül.

[26] Az alperes felülvizsgálati kérelmének befogadásra okot adó, jelen ítélet [20] pontjában foglalt érve szerint az alperes a Kp. 115. §-a szerinti hivatalból indított „önkorrekciós lehetőséggel” élt, amikor a felperes nyugdíját újra megállapította, melynek során nem kellett a kereseti érvekre és kifogásokra figyelemmel lennie, ezért a felülvizsgálni kért ítélet jogszabálysértő volt, amikor az Ákr. 62. § és 81. §-ának ügy érdemére kiható megsértését állapította meg.

[27] A Tny. 80. § (1a) bekezdése szerint a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv a nyugellátást – kérelemre vagy hivatalból – a nyugellátás eredeti kezdő időpontjától kezdődően, a nyugellátás eredeti kezdő időpontjában alkalmazandó jogszabályok alapján, magasabb összegben, vagy az igénylő számára egyébként kedvezőbb módon újra megállapítja, ha

a) a nyugellátást jogszabálysértően állapították meg az igénylőnek járónál alacsonyabb összegben, vagy az igénylő számára egyébként kedvezőtlenebb módon, vagy

b) a nyugellátás összegét jogszerűen állapították meg, de a magasabb összegben vagy az igénylő számára egyébként kedvezőbb módon történő újra megállapítás az azóta tudomására jutott tények, adatok vagy bizonyítékok alapján indokolt.

[28] Ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint ha a nyugellátást jogszabálysértően állapították meg az igénylőnek járónál magasabb összegben, vagy az igénylő számára egyébként kedvezőbb módon, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv a nyugellátást egy ízben, az azt megállapító döntés véglegessé válásától számított öt éven belül, a nyugellátás eredeti kezdő időpontjában alkalmazandó jogszabályok alapján, hivatalból alacsonyabb összegben, illetve az igénylő számára egyébként kedvezőtlenebb módon újra megállapítja.

[29] Ugyanezen szakasz (9) bekezdése szerint nem lehet az (1) bekezdésben, az (1a) bekezdés a) pontjában, a (6) bekezdésben és a (7) bekezdésben foglaltakat alkalmazni, ha a nyugellátást elutasító, illetve megállapító korábbi határozatot közigazgatási bíróság már elbírálta.

[30] A Tny. 95. (2) bekezdése értelmében a 80. §-ban és a 96/B. § (10) és (11) bekezdésében foglaltak nem érintik a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek az általános közigazgatási rendtartásban biztosított jogát a döntés módosítására vagy visszavonására. Ha e törvény másként nem rendelkezik, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek eljárásában a döntés akkor is módosítható vagy visszavonható, ha az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sért.

[31] „A jogsérelem orvoslása közigazgatási eljárásban” alcím alatt, a perbeli időszakban hatályos Kp. 83. § (1) bekezdése szerint, ha a keresetlevél alapján a közigazgatási szerv a cselekményt visszavonja és eljárását folytatja, a cselekményt módosítja, illetve az állított jogsérelem orvoslása érdekében az arra jogosult közigazgatási szerv eljárást indít, erről a keresetlevél továbbításával egy időben vagy az eljárás során haladéktalanul értesíti a bíróságot. A bíróság eljárását a közigazgatási eljárás befejezéséig felfüggeszti. A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdés szerinti közigazgatási eljárás megindításának ténye legkésőbb az első tárgyaláson, hivatalbóli vizsgálat vagy bizonyítás elrendelése esetén az elrendelés közlésétől számított tizenöt napon belül jelenthető be.

[32] Az alperes védiratában akként nyilatkozott, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme (keresetlevele) alapján a határozat felülvizsgálatát indokoltnak látta, így a nyugellátás újra

megállapítására irányuló eljárást megindította. Erre tekintettel a második oldal első bekezdésében kérte a peres eljárás felfüggesztését a Kp. 83.§ (1) bekezdése alapján, melynek a bíróság helyt adott.

[33] A Kp. 83. § (1) bekezdése helyes értelmezése szerint a perfüggőség beállta a keresetlevél benyújtásához fűződik, amely történhet a közigazgatási szervnél, illetve bizonyos esetekben a bíróságnál. A perfüggőség beállta miatt a közigazgatási szerv a hozzá benyújtott keresetlevelet köteles továbbítani a bírósághoz abban az esetben is, ha a támadott döntést akár a jogsérelem orvoslása céljából, akár más, a keresetlevélben nem érintett jogszabálysértés miatt módosítja vagy visszavonja. Amennyiben a közigazgatási szerv a jogsérelmet teljeskörűen orvosolja még a keresetlevél továbbítására nyitva álló időben, akkor is meg kell küldenie azt a bíróságnak, és egyben tájékoztatnia a keresetlevélben foglaltak teljesítéséről. A bíróságnak a felperest nyilatkoztatnia kell, és amennyiben a felperes a jogsérelem orvoslását elfogadja vagy nem nyilatkozik, akkor szüntethető csak meg az eljárás a Kp. 81. § (1) bekezdés g) pontja alapján. A módosítás arra is irányult, hogy egyértelműsítse, a keresetlevél benyújtása után a támadott döntés alperes közigazgatási szerv általi bármilyen módosítása vagy visszavonása csak a jogsérelem orvoslásának keretében történhet.

[34] A fentiekből következően a Kp. 83. §-ában szabályozott jogintézménye célja a felperes által, a keresetlevelében megjelölt jogsérelem orvoslása.

[35] Ezt támasztja alá a jelen perbeli időszakot követő – jelen ügyben még nem alkalmazható –, 2024. január 1-én hatályba lépett módosítás, amely még egyértelműbbé tette ezt az értelmezést az alperes által is hivatkozott Ákr. 115. § (6) bekezdése beiktatásával, valamint a Kp. 83. §-ához tartozó egyértelműsítő szabályok bevezetésével.

[36] A Tny. 80. § (9) bekezdése a jogerős közigazgatási bírósági ítéletet követően kizárja a nyugellátás újra megállapítását a Tny. 80. § (1a) a) pontja, és a (6) bekezdés alapján. A keresetlevél benyújtásától az ítélethozatalig tartó időszakot, azaz a perfüggőség időszakát, nem a Tny. 80. §-a, hanem a Kp. 83. §-a rendezi ebből a szempontból. A perfüggőség időszakában a fenti érvek alapján csak a keresetlevélben felhozott jogsérelem orvoslása érdekében lehet a nyugellátás újra megállapítása iránti eljárást megindítani, ezért jelen ügyben a Kp. 83. §-ának szabályozása – majd 2024 január 1-ét követően az Ákr. 115. § (6) bekezdése is – kizárja a Tny. 80. § (6) bekezdésének felperesre nézve hátrányosabb módosítását, és – jelen ügy tényei alapján – kizárólag a Tny. 80. § (1a) bekezdése a) pontja szerinti nyugdíj megállapítást teszi lehetővé.

[37] Az alperes nyugellátást újramegállapító határozatát a – egyebek mellett - Tny 80. § (1a) bekezdés a) pontjára alapította, ezért az Ákr. 115. §-ára és annak kúriai joggyakorlatára hivatkozása irreleváns, ez utóbbi a jelen ügy jogszabályi háttérével összefüggésbe nem hozható.

[38] Mivel az alperes védiratában a Kp. 83. § alkalmazását kérte a keresetlevélre tekintettel, és ezzel összhangban a Tny. 80.§ (1a) bekezdés a) pontja alapján járt el, az volt megállapítható, hogy az eljárást egyrészt a keresetlevélre tekintettel indította, másrészt – figyelemmel a 2023. szeptember 8-án kelt, a felperes által kézzel írt kérelemre – a Tny. 80. § (1a) bekezdés a) pontja szerinti eljárás az Ákr. 37. § (2) bekezdése alapján már megindult a kérelemnek az eljáró hatósághoz történő beérkezésével. Ezért alperes tévesen állította, hogy hivatalból indított eljárást, mert e kérelem számára eljárási kötelezettséget keletkeztetett, mely eljárásban a keresetlevelet figyelembe vette, amelyről a bíróságot tájékoztatta, és kérte a Kp. 83.§ (1) bekezdése alkalmazását.

[39] Mindebből az következik, hogy alperesnek a per során hozott nyugellátást újramegállapító határozatában a keresetlevélben felhozott kifogásokra reagálnia kellett volna. Helyesen állapította meg a bíróság, hogy az alperes nem tett eleget az Ákr. 62. §-a és 81. § (1)

bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének; e körben a felülvizsgálati kérelem alaptalan volt.

[40] A Kúria rámutat arra is, hogy az Ákr. 8. § (3) bekezdésére figyelemmel a Tny. 80. § (1a) bekezdés a) pontja szerinti sajátos eljárást az Ákr. 115. §-ának szabályozásához kapcsolódó Kp. 83. § (1) bekezdésének szabályozásával összhangban kell értelmezni. Ugyan a nyugellátást újramegállapító határozat nem épül be az alaphatározatba, tehát formálisan két külön határozatról van szó, de a szabályok együttes értelmezéséből az következik, hogy a per folyamán az alperes – kérelemre vagy hivatalból - a Tny. 80. § (1a) bekezdés a) pontja szerint járhat el. Ezen eljárásban a per tárgyát képező kereseti érveket is értékelnie kell. Amennyiben az újramegállapító határozat is jogsértő, a korábbi keresettel támadott alaphatározatot is meg kell semmisíteni, és új eljárást kell elrendelni, ahogyan azt az eljárt bíróság is tette.

[41] A bíróság az Ákr. 76. §-a helytálló értelmezésével állapította meg, hogy e szabálynak az a célja, hogy az ügyfél szükség esetén további bizonyítási indítványt terjeszthessen elő, amelyre a perbeli esetben azért nem kerülhetett sor, mert az alperes az Ákr. 76. §-át nem alkalmazta.

[42] A kérelmet és keresetlevelet érintő kérdések tisztázása, az indokolás hiánya, az Ákr. 76. § alkalmazásának elmaradása külön-külön is, de együttesen különösen olyan eljárási szabályszegések, amelyek kimerítik a Kp. 92. § (1) bekezdés b) pontjának feltételeit. Az alperes által hivatkozott 1/2011 (V.9) KK véleményt nem lehet teljeskörűen alkalmazni, tekintettel kell lenni az azóta hatályba lépett Kp. 92. § (1) bekezdés b) pontjára, amely a megsemmisítést kötelezően előírja, és ezt két feltételtől teszi függővé: az eljárási szabályszegések lényegesek legyenek, és a perben azok ne legyen orvosolhatóak. Ez a két feltétel a jelen ügyben fennállt, ezért a bíróság köteles volt az alperes határozatait megsemmisíteni.

[43] Egyebekben a Kúria ítéletének [17]-[19] bekezdéseiben rögzített alperesi vitatások, ítéleti tényállási, vagy jogszabály hivatkozásokra vonatkozó pontatlanságok - a fentiekre figyelemmel - az ügy érdemére nem hatottak ki, a Kúria ítéletében az ügy megítéléséhez szükséges mértékben tényállásában azokat pontosította.

[44] Mindezekre tekintettel a Kúria a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A határozat elvi tartalma

[45] *I. Az öregségi nyugellátást megállapító határozatot a tekintetében beállt perfüggőség esetén a Kp. 83. § (1) bekezdésének keretei között a Tny. 80. § (1a) bekezdés a) pontja alapján lehet „módosítani” (nyugellátást újra megállapítani) a per folyamán; ez esetben a Tny. 80. § (6) bekezdése alkalmazásának nincs helye. A jogerős közigazgatási bírósági ítéletet követően kizárólag a Tny. 80. § (1a) bekezdés b) pontja alapján, az ott meghatározott körben lehet helye a nyugdíj újra megállapításának.*

II. A keresetlevél benyújtását követően az alperes a Tny.80.§ (1a) bekezdés a) bekezdése szerinti eljárásban köteles a keresetlevélben állított jogsérelmeket megvizsgálni, a tényállást e vonatkozásban is meg állapítani, és a nyugellátást újramegállapító határozatot e körben is meg indokolni.

Záró rész

[46] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmének indokait nem terjesztette elő és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2.§-a szerint költséget nem számított fel, ezért arról a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezni nem kellett.

[47] A felülvizsgálati eljárás a Tny. 81. §-a alapján költségmentes, ezért a Kúriának az illeték viseléséről rendelkeznie szintén nem kellett.

[48] Az ítélet elleni további perorvoslat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[49] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése által alkalmazni rendelt Kp. 99. § (3) bekezdése alapján irányadó Kp. 77. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2025. március 12.

Dr. Farkas Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács András s.k. előadó bíró, Dr. Bérces Nóra s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. a tanács elnöke az aláírásban akadályozott Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó bíró helyett

A kiadmány hitelül:

tisztviselő